

„Deus hídja”

A vizek és az erdők találkozása mindig különleges hangulatot áraszt. Legyen az akár egy kárpáti magashegység örökzöld lucfenyvesének fenséges tükröződése egy tengerszemben, vagy egy mesterséges víztározó emberléptékű kanyargása a lombhullató tölgyesek között.

A somogyi megyeszékhely, Kaposvár közvetlen szomszédságában, ez utóbbira kiváló példát szolgáltat az érdekes hangzású névvel rendelkező, Deseda-tó. A nevét a várostól keletre, Gamás községben eredő és a megye folyójába, a Kaposba betorkolló azonos nevű patakról kapta. Ahogy keletkezését is ennek, és a Varga-bónyi árok vízfolyásának köszönheti, hiszen a nagy területű hazai víztározók építésének lázas időszakában, 1975-ben hozták létre elgátolással, a Zselic és a Külső-Somogy határán fekvő mesterséges vízfelületet.

Az erdőkkel, mezőkkel, rétekkel mozaikosan szélezett állóvíz területe 245 hektár, mélysége 1-4 méter között változik, 26 km kerületű és a vízgyűjtő területének a kiterjedése 170 km². A Deseda-tó országos hírűvé teszi, hogy ez hazánk leghosszabb – 8 km-es – mesterséges tava.

A Deseda elnevezés etimológiai gyökere régi keletű, az Árpád-kor végig

nyúlik vissza, ami Somogyban szinte természetesnek vehető, hiszen a vadban és erdőben gazdag táj Árpád-házi uralkodóink kedvelt vármegyéje volt.

Már egy 13. századi oklevélben találunk a terület határjárása kapcsán a „*Deushyda*” történeti földrajzi névvel, amely arra utal, hogy a somogyaszalói határrész későbbi megnevezése, egy Deus nevű helyi birtokos fontos átkelési pontot jelentő fahídjából ered, mely a Kaposba ömlő kis patakon ívelt át. Vagyis a Deseda, valójában: Deus hídja!

A hidak a középkorban fontos szerepet töltek be, így a földrajzi megjelölésük az évszázadok során a körülöttük elterülő határ elnevezésekbe is áthatományozódtak. Jó példa erre a szomszédos megyeszékhely Zalaegerszeg városrészét képező, de korábban önálló településnek számító, András-hida.

A tóba kisebb félsziget is benyúlik, ahol 1978-ban kezdődött meg arboretum kialakítása, melynek 28 hektáros területén 73 lombhullató és 38 tűlevelű fa és cserje talált otthonra.

A Deseda-tó mesterséges eredetű vízfelülete ellenére természetes a tájképi hangulata. A partján üldögélő, erdős sétaútajain bandukoló alig-alig érzi az emberi kéz jelenlétét a tájon. Az erdős vízpart varázsa a mindennapi rohanásból szólítja ki az ide látogatót, szemlélődésre, erdősebesség és víznyugalom átélésére csábít.

Kép és szöveg: **Nagy László**

